

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 186.—Diumenge 6 de Mars de 1904.

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volem Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volem ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volem, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsosea presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Lo servey obligatori

Lo Congrés de l'Estat espanyol acaba d'aprobar, sense discussió, un projecte de llei establint lo servey militar obligatori. ¿Sé dirà després d'això que Espanya no és una de las potències més avensadas, més progressivas, més democráticas del món?

Heusel aquí! summum de la democràcia y de la civilització: lo servey militar obligatori. Los nostres jacobins de la República y de la Monarquia, los eterns admiradors dels avessos de Fransa, feya temps que hi anavan darrera d'aquesta fórmula. Tots serem soldats, pobres y rics, humils y poderosos, ignorants y sabis. L'igualtat més absoluta, és a dir, més anti-liberal, imperarà en tots los estaments. ¿Què hermos será veurens a tots confosos sota la vestimenta més característica de l'esclavatge modern!

Però... será veritat tanta bellezà? Si, será veritat. Tots los minyons de qualsevol classe y condició que sian, a l'arribar a certa edat entrarán en quinta, sense que pera lliurar-se los valgui, com avuy, tenir los trescents duros ab que's compra'l soldat. ¿Però tots servirán igual temps, farán la mateixa feyna, estarán subjectes del mateix modò? Ah, això no pot ésser. Al qui's pagui l'armament, se li rebaixarán tants mesos de servey, al qui's compri l'uniforme, quants, lo qui possi tal títol será destinat a un determinat còs, lo qui's pagui'l menjar tindrà més o menys prerrogativas, etc., etc., etc.

L'igualtat, que és la base del projecte queda destruïda a la pràctica y adhuc per la mateixa llei. Y és que és inútil empenyarse en lluitar contra la Naturalesa: en aquesta baralla continua entre la llibertat y l'igualtat, principis que'ls jacobins volguents presentar junts, han fet antitètics. L'igualtat quedarà sempre vensuda; la llibertat surarà indefectiblement pel demunt dels individus y dels pobles.

Mes ¿què saben los nostres grans estadistas, los nostres insignes diputats, de tot això? Ells no s'han de preocupar d'altra cosa que de proporcionar al poble reformas democráticas, que'n siguin l'essencia de la democràcia si pot ser. ¿Quin és l'últim específich conegut pera aturar revolucions de baix y crits mostorosos a las orellas dels de dalt? ¿Lo servey militar obligatori? Donchs, aquí'l téns, poble... Roségal fins que te'n cansis.

Y bé, ¿no és un gran medi civilisador y educatiu lo servey obligatori? Oh, sí, la vida de quartel és un gran que'ra desceartar iniciativas, hàbits de treball, somortas energias qual caliu sent l'home a la seva joventut, per pobre d'esperit que sia... La disciplina, la subjecció, l'anulament complet de la personalitat individual, lo tránzit de l'home, ab femsomia propia, ab caràcter propi, ab medis y vestit propis, a l'home sense femsomia, sense geni, ab moviments d'automata y trajo uniformat, lo tránzit de la persona al número compeixen necessariament a una regressió darwinista d'efectes anorreators perals pobles que no saben aturarla.

Essent aixís ¿quina ventatja portarà aquest servey obligatori tan albat, dogma de tanta gent que no saben llegir ni escriure, y de tants altres que no mereixen sapiguere? Pels pobles relativament rics, per aquells pobles com Catalunya, ahont la pobresa pot dirse que no existeix y ahont moltes familias venen arreplegant d'any en anys part dels aliments que's negan al còs per que quan los vint anys del noy arribin, la noya no quedi desamparada, ni orfes los pares, ni'ls camps herms, ni las familias pleas d'herba; pera aquestas familias que sostenen la riquesa del país y ab son treball honrat pagan bo-

nas tersas de contribució, lo servey obligatori destruirá esperansas, matorá ilusions, introduirà arreu hàbits d'inactivitat y bafaradas de miseria...

S'haurá complert una vegada més la missió que portan los nostres gòberns y en la que perseveran ab més afany cada dia. Destruir, destruir, heusaquí sa tasca. Ahont hi havia una engruna de llibertat, una font de riquesa, un principi de benestar social, passèmi la dalla de l'Estat centralista, incivilisat y barbre...

¿Què estúpits són los gòberns de Espanya!

MITJEVALS

II

Cada pas donat en l'Historia de Catalunya serveix pera estimar més aqueixa noble terra, y si'l que'l dona és un català, lo resultat és un just y llegítim orgull. Té tota ella, una característica d'humanitarisme y de progrés tant gran, que causa l'admiració del qui la llegeix. S'experimentan las més grans y agradables sorpresas, sobre tot si's va preocupat ab prejudicis sobre las edats antigas de las Nacions, especial marca de fábrica lerrouxista que assegura gratuïtament que'l barbre absolutisme és la nota de tot temps vell, rellevantlo aixís de tot estudi sério al que potser dedicaria algun rató a no pensar ab cervell llogat. Estèmi tips de sentir a dir ab la major... tranquililitat, que'ls catalanistas són uns desgraciats o malèvolos sectaris que volen ressucitar la repugnant y bárbara época mitjeval; estèmi tips de sentir a dir que'ls catalanistas són uns clericals, uns enemics del progrés, etc., etc. Ni fou lo feudalisme català repugnant ni barbre, ni'l catalanisme és clerical, ni molt menys enemich del progrés. Res costa probar que aquestas modernisimas declaracions contra la época mitjeval catalana són fillas de l'ignorancia y de l'incultura més grans, haventhi com hi ha innumbrables obras que fan detalladissims estudis y prodigan grans alabansas a l'epoca calificada per nostres moderns definidors de llibertat, de rebaixament de l'home. En quant a lo de clerical y enemich del progrés, basta pera negarho llegir la premsa catalana tota.

Avensant en la lectura de la magistrat obra de Balari va assistintse al naixement y desenrotllo de l'autor, de l'admirable ciutadà català; se veu la formació d'aqueix caràcter, se comprèn l'heroisme per l'independencia de la patria, de las lleys y de las costums; la satisfacció de viure amparat y protegit, l'afany ab que vetlla pel compliment y seguretat de unas lleys que l'enlairan sempre. Se veu com una rivalitat de concessions entre'l senyor feudal y'l vasall; hi ha una corrent d'aproximació, de germanor desde'l principi del relativament curt període de feudalisme que modelan finalment y entre tot, lo tipich, lo sempre heròich Conceller, ordinariament fill del poble.

A qualsevol avensat la paraula feudalisme, lo farà somriure despreciativament, y Balari la defineix dient que és l'amor y la religió que transforman a la societat en una gran familia. Amorosament se juntan y's protegeixen los homes a l'amparo dels grans Comtes, caracterisats aquestos últims per «la pietat, probitat y prudencia» y que són unicament severissims contra'l que atenta a l'agricultura y al comerç per mar y per terra, lo que demostra que peral benestar y progrés de la terra catalana més confian en lo comerç y agricultura que en lo demés.

Hi ha que advertir que és en aqueixa época general la barbarie en casi todas las Nacions; hi ha que dir que mentes a Catalunya forman los homes una familia ab lo feudalisme, en altres llochs és lo feudalisme unicament arma d'exploació, de casi com-

pra d'homes, sense tranquililitat peral's comprats que són freqüentment víctimas de tota classe de rebaixament per part del senyor, això és, que fan esclaus dels vasalls olvidant que'l feudalisme té una finalitat social escrupolosament completas a Catalunya.

Es, donchs, aqueix feudalisme lo fonament de la societat catalana. Guaiats los homes per los impulsos dels seus cors, protegits per sabias y humanas lleys, adelantan en lo camí del progrés y van adquirint llibertats individuals, van poch a poch sense esforços del vasall ni oposició del senyor adquirint una independencia individual que fomenta todas las sevas activitats, que'ls permet desenrotllar todas las sevas aptituds y que'ls dona una responsabilitat manifesta en la vida y progrés de Catalunya. Y ells satisfets, enriqueixen la Nació, la robusteixen convertint terrers desvastats en jardins y ciutats arrasadas en centres de comerç ahont acudeixen los homes de tot lo món... Y aixis creix la Patria, rica, lliberal, humana...

W.

Lo conflicte rus-japonès

Continua essent aquesta la preocupació general, y per més que lo contradictori de las novas que comunican del teatre de la guerra, refredi entusiasmes y minvi d'interès dels principals aconteximents, los periòdichs, atents sempre a la seva conveniencia, segueixen mantenint encès lo caliu, un caliu que a n'ells los basta pera fer bullir l'olla.

Això ha fet que a horas d'ara no hi hagi ningú a Europa que no tinga formada la seva opinió particular sobre'l conflicte rus-japonès, y que cada ciutadà, en major o menor escala y en forma més o menys ostensible, expressi sas simpatias per un o altre dels pobles beligerants.

Lo mateix, exactament lo mateix succeeix ab los periòdichs. Los uns proclaman als quatre vents la superioritat de Russia, y per endevant celebran son triomf definitiu. Los altres no admeten ni en hipòtesis que'l Japó pugui ésser vensut, y prediuen peral's russos la més completa derrota.

No és aquesta, al nostre entendre, la missió nobilissima de la premsa. Si'l periòdich, per demunt de tot, deu perseguir l'ilustració dels seus lectors en qualsevol assumpto, és necessari que busqui la manera de formar judicis encertats y rectes, no d'emètrèls sense com va ni com costa. Fàcil, molt fàcil és, professar una opinió determinada, propagarla, defensarla apassionadament pera que arribi a impresionar a las multitudes. Lo difícil, lo que poch logran—y hauria d'ésser sempre la finalitat de la premsa—és formarla una opinió, escampar los datos y detalls més apropiats pera judicar ab imparcialitat, proporcionar los materials útils a la gent, pera que pensi y reflexioni per compte propi.

En diferents treballs dedicats a la qüestió d'Orient, hem vist las condicions del país ahont se desenrotlla la lluita, la formació y nombre dels combatents, los recursos de que disposan, etc., y no fa gaires dias publicavam un article donant alguns detalls de l'importancia industrial y comercial dels pobles orientals. Avuy, y mercès a l'amabilitat d'un estimat company, podem oferir als nostres lectors interessantissims datos trets dels últims presuposts d'Instrucció Pública del Japó y de la Russia.

Segons las notas que'ns envia'l nostre amich, la Russia gasta en instrucció pública 39 milions de franchs, mentres que'l Japó'n destina al mateix ram 235 milions anyals. Aixís, mentres la Russia ab un gasto de 0'30 franchs per habitant, compta solzament 25.000 escolars, a las que hi concorre per terme mitj lo 17 per

1.000 de sa població, lo Japó gastant 5 franchs per habitant, posseeix 92 mil escolars, essent sa població escolar absoluta, és a dir, que no hi ha noy ni noya que no concorri a las escolars.

S'ha de tenir en compte pera mellor judicar, la tremenda desproporció entre la Russia y'l Japó en lo nombre d'habitants puig que'ls súbdits russos triplican als japonesos. També és detall que no's pot despreciar, lo que si bé'l reglament d'ensenyança a Russia, que data del 1862, se proposa formar homes, a la pràctica llurs disposicions no's compleixen, com ho demostra la grandissima desproporció que existeix entre'l soldat y'l oficial rus, desproporció que sols se dissimula per l'obediencia y fè cega que imposa una disciplina rigorosa. En cambi al Japó s'observa ab escrupolositat exquisida lo que disposa'l rescripte imperial de 1890, això és: «procurar als noys educació moral y a l'ensemps patriòtica, ferlos hi apendre'ls coneixemens generals que més útils los puguin ésser a la vida, y vetllar cuidadosament pel seu desenrotllo físich.»

Segons aquestas dadas, la cultura general del Japó alcanza un nivell molt superior a la de Russia, essent ben pocas las nacions d'Europa que en aquest punt estiguin en condicions de compararseli. Algunas d'aquestas últimas, Espanya per exemple, desconeix en absolut lo sistema seguit pels japonesos, que és l'únich que porta al desideratium dels bons gòberns: formar ciutadans cumplidors dels seus devers, útils a la Patria en general y a n'ells mateixos en particular.

La victòria de Prussia sobre Fransa en 1870, s'atribuï al mestre d'escola, és a dir, a la major cultura del poble alemany. ¿Será l'actual guerra nou motiu de plena demostració de lo que pot un poble iluistrat?

Lo nostre amich qui'ns remet tan apreciables dadas, acaba la seva carta ab lo següent paragraf:

«Si'l dinamòmetre de las virtuts cívicas ha d'apreciarse en alguna cosa, dit está que'l colós dels nostres temps, aquell contra qui Inglaterra no s'ha atrevit a lluitar, caurá dominant per la superioritat intelectual dels japonesos.»

¿Tindrà rahò?...

CIVILISACIÓ Y CULTURA

Avuy que ab motiu de la guerra japonesa tant se vé parlant de civilització y de cultura, sembla que ja se hagi sentat com a principi axiomàtic indiscutible que'l grau d'avens d'un poble está en relació directa ab los medis de destrucció ab que pot comptar per aniquilar en un moment donat als seus enemichs, que casi sempre resultan serho unicament perquè pretenen oposarse a algun acte iniquo que hagi volgut realisar aquella altra nació que, si a mà vé, será la que voldrà sostindre la bandera de la rahò y la justicia.

En una proposició se pot sintetisar la manera poch enlairada de jutjar que tenen molts: *més avensada, més culta, més civilisada será una nació quants més acorassats y torpeders posseirà y quants més canòns tindrà a sa disposició per omplonar lo territori enemich de granadas carregadas ab los més terribles explosius.*

Això, que ara acabem de sentar, estaria molt posat en rahò y exactament cert, si l'humanitat tan sols se compongués d'individius que de la vida y gestas de las nacions passadas y presents sols ne coneixen las batalles, las conquestas y expoliacions portadas a cap per sos barbres capitans, las brutalitats comesas per cada una d'ellas; sers que no se'n ocupan ni's volen preocupar de lo que aquestas han fet o haurian pogut fer per la vera causa de l'avens y creixement del benestar general.

N'hi han d'altres d'homes que, per sa dissort, están en la mania de creurers que'l cervell s'ha fet per quelcom més que per anar llegint la narració que fan la majoria d'aquells llibres que anomenan historias y que s'acostuman a donar als colegis com obras de text d'una asignatura que tant contribueix a formar a l'adolescent, inculcantli unas ideas tant extravagants de nacions y per consegüent de patrias que més raras y falsas no poden serho: Nacions, patrias... una munió de generacions que han viscut en un territori, unas vegadas més gran, unas altrás més petit y que han passat la vida barallantse y exterminantse mutuament.

A n'aquesta classe d'individius que no's deixan enlluernar pel fals esclat dels diamants y joyas de quincalla, pel llampech engegador de fulminants victorias, per la fantasmagòrica successió de fets aparentment grandiosos y que després de ben esbrinats tan sols resultan la reproducció sempiterna dels discursos castelarenchs y salmeronians: fullaraca y res més que fullaraca...

A n'aquests esperits lliures, independents, que'ls tontos acostuman a nomenar pedants y sabuts, a qui'ls agrada regirar llibres y cercar las causas que fan evolucionar l'humanitat ara en un sentit, ara en un altre, perteneixo jo, encara que sia l'últim de tots ells, lo més humil jornal de tota la corruia.

Si ab fret raciocini se vá estudiant l'Historia dels pobles, sos avessos morals y materials, sas guerras, sos homes més notables, la llum de la veritat s'anirà fent al vostre entorn y de la munió d'emperadors, reys y capitans de fama ben poch ne quedará; tots gairebé'ls anirèu restant del vostre haber, los que'l poble havia convertit en déus, en héroes, en ganyats pel soroll dels cops de sable y pel terratrèmol produït pels cascos de sos caballs de guerra. D'ells no'n quedarà ja més que'l nom associat al trist recort de sas victorias infructuosas y als rastres de sanch que vá marcar son pas terrible per la terra.

Si's vol profundisar encara més; si més endins se preten ficarse; si un se proposa esbrinar quin és lo grau d'avens, de civilisació que convé a un poble, allavors... allavors un s'embolica; no'l troba'l cap de la madeixa; perdut en lo món de conjeturas, no troba orientació clara y decisiva, y tot és girar y més girar fulls cercant la bona teoria. No la pot trobar l'esma: cap obra humana li donará camí per alcansarla.

Què és civilisació? Què és cultura? Qui sab si aquest avens de que la nostra generació tant orgullosa's mostra, no és més que una mentida? Qui sab si l'humanitat vá errada, fa falsa ruta, si vá equivocada?

Potser una observació atenta y intel·ligent de tot lo que al nostre entorn passa cada dia'n donaria bona llum. Estudiant com viuen las nacions que tots tenim per més civilisadas y'ls pobles y fins tribus o clans que considerem encara primitivas, podríem fer comparacions que qui sab a qui foren favorables y allavors ¡oh! grans Deus! lo salto atrás, si'm permeten la frase, s'imposaria...

Vos vaig a explicar una historia que potser creurèu que és un quènto que jo m'he pensat y vos asseguro que no hi ha tal cosa. Los fets que vaig a relatar són una veritat de a fòlio.

La vila que tingué l'immensa joya de veurem naixer ne's una tasseta de plata, per mirall lo mar llati, montanyas a son entorn com inmens anfiteatre, semblan volguerla guardar perquè no fugi, fàbricas importants li donan vida, nenas xamosas animan sos carrers plens de reixetas batxilleras y sos habitants, que són gent pràctica, sabent perfectament lo que és la vida, encenen uns ciris a Déu y uns altres al diable; las festas de gatzara's cultivan ab fervor exemplar, son Carnaval n'és bona mostra, y las

J. CABALLÉ Y GOYENECHÉ
TARRAGONA
Teléfono, 42
RAMBLA DE S. JUAN Nº 48
Teléfono, 42

Representació directa de las primeras casas en Ornamentació, Orfebreria y Arts Decorativas religiosas J. Caballé y Goyeneche

serias, las religiosas també s'observan ab gran serietat y bell espectacle. Las funcions de la Semana Santa són en ella dignes de gran ciutat; són molt lluidas sas professons y'n surten variats. D'una d'aquestas me'n vaig a ocupar.

No hi faltan los armats y'l Capitá Manayas obra'l pas ab serietat magnánima; segueixen los misteris de la nostra sacro-santa religió y en un dels passos l'escena de l'Hort s'hi representa. Devant d'aquest misteri, com devant dels altres, hi va un xiquet ab vesta y cucurulla, portant a las mans una creueta ab tovallola; ne diuen lo *recort* y aquest nom l'hi donan per la feyna que fa. De tant en tant se para y recorda als que veuen passar lo sant misteri l'obligació que tenen de resarli, y fent saber que'l que aixis ho compleixi té concedits dias de perdó. Lo parlament és conegut de tothom y's fa'l *recort* usant un cant especialíssim y simpàtic que's fa més agradable com més clara y ben timbradeta és la veu del xicotet que'l pronuncia.

D'un d'aquestos *recorts* vos parlo, lo del misteri de l'Hort; era lo que més bé ho feya. Y que'n sabia y com me l'escoltava jo seguint la professó, trencant cantons per tornar-la a trobar al tombar la cantonada! Aquell *recort* me tenia encisat; jo l'admirava y'l considerava com un ser sobre-humà. Quantas vegadas, al cop de molts anys, sa remembransa ha vingut a alegrar mon esperit abatut; quantas vegadas lo *recort* d'aquell *recort* ha fet rejuvenir mon ànima y ha portat tendre consol a mon cor endolorit. Beneits sian joh! pensaments que'm feu un moment tornar al temps de ma infantesa.....

Aquell xiquet que de *recort* feya, era amich meu. Passant los anys, los etzars de la vida nos allunyaren tant y tant l'un de l'altre, que fins noció d'ell vaig arribar a perdre. Sa familia's morí o va desaparèixer del meu poble, fins que un dia altres amichs meus m'ensenyaren un retrato.

—Què'l coneixes—me preguntan.

—No; que haig de conèixer un salvatge!

—Donchs és fulano.

Era'l *recort* que a mi tant me tingué'l cor robat. Com és possible.....

Ell mateix, en carta que'l retrato acompanyava, contava sa historia. Era un horror; cercant fortuna cap al nou món havia anat; res per ell hi havia sino miseria y dolor en lloch. Desesperat, lluitant per la vida, tornà a embarcar y a Veracruz va arribar. En terra mexicana també la dissòrt lo perseguia y convensut de que en lo món civilisat no hi havia res per ell, determinà fugirne del costat de las personas y plé de rabia'l cóst, lo cibader ben buit y son estómacch patint gana, s'internà terra endins, confiant tant sols, per guanyar la trista vida, en sos punys que eran terribles y sa forsa hercúlea. Atravessant a Zacatecas y'l riu Bravo, se ficà decidit per la terra dels Conchos, dels Apoches fins a tirar-se de cap contra la Sierra Madre. Per aquells terrers plens de gent brava, se topà ab indios mitj salvatjes que al veurer l'europèu extenuat tractaren de matarlo. Valentse'l meu pobre *recort* de sa gran forsa, que'l desespero aumentava en gran manera, va pogueu guanyar en la lluita, deixantne alguns fets una llástima, y aquella jor-

nada que apareixia havia d'ésser la seva última, vá marcar lo darrer dia de la crisis.

Sas fatigas havian passat; admirats de sa terrible valentia, los indios son quefe tot seguit lo proclamaren, y l que avans tenian, amo y senyor de forsa quartos, sa filla li donà. De quan en quan, una requisita per los voltants giravan y ben carregats y portant d'impedimenta grossos remats de bous cap avall tiravan. Ben venut tot, se'n entornava cap amunt y altra volta a la mateixa.

Aixis escribia molt satisfet aquell home civilisat tornat salvatge. Bon nombre de fillets al voltant seu, pare li deyan. Què més volia? què se l'importava en ell totas las paraulotas que per aquí usèm: Cultura, civilisació, avens, etc., etc.

Res desitjava de lo que constituia sa vida anterior. L'estat salvatge li anava molt millor y'l considerava lo més perfecte y deliciós.

Res, lo meu antic *recort* havia efectuat ab grans o petites sacudidas lo *salto atrás* que jo vos indicava.

Qui sab si seria aquest, finalment, l'estat millor per la pobre humanitat, condemnada a cercar sempre una mellora sens trobar-la, com cercava sempre l'home sens trobarlo'l filosof grech ab la llanterna!...

Després de tot, què se'n treu de tants esforços, tantas guerras, tants grans y tremendos cataclismes? Es per això més felis l'home? Pateix menys? No és la tranquil·litat la fortuna més preuada?

Acabèmla aquesta relació verídica recordant una de las pocas veritats que s'han dit ben ensopegades:

Quan felis és un poble sense historia!

NEMO.

Comentaris

Actualitats

Los rotatius de Madrid prou alsan la llebra, y apretan de mala manera contra en Maura pera enderrocarlo, però lo que és fins ara, el mallorquin aguanta fort, no fent cas d'ells ni de las genialitats d'en Villaverde.

Y apropòsit d'aquest gran hisendista: tenim que'ls periòdichs de Madrid, acaparadors de l'opinió pública, ja li han perdonat las etzegalladas que cometé durant lo curt temps que exercí d'amo de l'auca; y no solament queda perdonat, sino que ab motiu del discurs que en Villaverde pronuncià contra l'article quart dels crèdits de guerra, lo posan pels núvols, alabantlo per tots costats.

Francament, no hi ha motiu pera tant, puig estém completament convensuts que d'ésser govern en Villaverde, hauria defensat los tals crèdits ab molt més coratge que no'ls ha comabatut.

Per lo tant, no val la pena de perdre'ls temps comentant totas aquestas comedias que no tenen altre objectiu que amagar ambicions personals y miras exclusivament politicas. Tot lo demés, regeneració, nivellació, economias, no són més que mil·lars que fan servir los politichs pera cassar alosas; y creguin que'ls espanyols se deixan agafar més fàcilment que las alosas.

Altrament, si en Villaverde ha perdut la quefatura del partit conservador, blanca, ja cal que la busqui ne-

Ornamentació Sagrada

Ornaments confeccionats de totas classes y teixits d'or y plata pera Pontificals, Ternos, Palios, Casullas y demés ornaments pera Iglesia.

Orfebreria Religiosa

Servey complert pera Iglesias y oratoris.

Estatuaria Religiosa

Imatges de talla, en fusta, marbre, pedra y Cartró Fibra (ab privilegi), materia absolutament sòlida y que pot beneirse.—Construcció d'altars, Retaulas, Confessionaris, Púlpits, Reclinatoris, etc.

gra; en Maura n'hi pot donar noranta nou y mitj a acabar a cent. Y això que en Maura no sempre toca terme, que si'n toqués, ningú podria tallar lo bacallà sino ell, per allò de que en terra de cegos lo borni és rey.

Estich conforme que'ls diputats gaudeixin d'immunitat pera tractar tots los assumptos, dintre'l Congrés, ab la claretat y extensió que siga menester; però ja no trobo tan conforme que la tal immunitat serveixi per tot, lo mateix pera causas politicas que tractantse de particulars ahont lo caracter de diputat desapareix en absolut.

Tampoch está gaire bé, que prevalent del cárrech, s'insulti desde'l Congrés a personas de fóra, que no's poden defensar, que és lo cas d'en Blasco Ibañez. Si aquest en lloch de cridar, hagués denunciat l'atropell com a ciutadà, la lley devia ampararlo y castigar al que's proposa en l'exercici del seu cárrech. No's féu aixis, y la cosa prengué un caracter de violència que per un volguer de Déu—encara que en Blasco no hi cregui gaire—no tingué una solució irreparable. Val més aixis y que la lliçó serveixi lo mateix als que tenen la llengua llarga que als que en lloch de la llengua hi tenen la mà.

Fins aquí, la part particular de la qüestió. En quant a la pública, lo govern mereix fortas censuras per no haver impedit lo desafió, tota vegada que'l lloch y hora de l'encuentro tothom los sabia. Se'ns dirà que ja la justicia ha posat fil a l'agulla pera exigir las responsabilitats que marca la lley.... Conformes, però ja veurán v-stès com aquí no *habrá pasado nada*, puig los mateixos directores dels periòdichs que publicaren extensos detalls del desafió, los que intervingueren en lo fet.... declaran que no saben de qu'els hi parlan.

—Tirémhi terra? Ja está fet, pera no ésser menys.

En Vincenti ha presentat, o está a punt de presentar, al Congrés, una proposició disposant que en totas las escolas d'Espanya's llegeixi'l Quijote. Que'n dispensi'l Sr. Vincenti, però entenem que ab la lectura del Quijote no n'hi ha prou, sino va seguida d'una explicació de lo que tracta de demostrar l'immortal Cervantes, quin llibre es una tremenda sátira del caracter espanyol.

Si no's fa aixis, si als noys no se'ls hi explica que'ls mals d'Espanya provenen precisament d'haver feten tots los ordres de la vida lo mateix que feya'l celebre *hidalgo*, és molt possible, casi segur, que la fantasia dels nens s'hi fixi més y trobi més agradosas las famosas *façanas* de D. Quijote, que no las prácticas sentencias y'l bon sentit que en Cervantes escampa per tot lo llibre, a fi de ridiculisar al *caballero andante*.

Després d'això, encara hi ha un altre inconvenient, y és que'l llibre resulta massa llarch y pesat pera inteligencias joves, a las que no's pot enfargar ab extensas lecturas. La més rudimentaria pedagogia aconsella ensenyar als noys cosas ben senzillas, que puguin capir sense gaires esforços; y a més de senzillas han de ésser prácticas, d'una utilitat poch menys que immediata, si's vol que no perdin lo temps inútilment.

No s'ha d'omplir la bossa dels noys ab molts llibres, sino ab pocs y bons, separant lo que no més representa palla pera deixar exclusivament lo grà; però aquí a Espanya és molt difícil que's segueixi aquest camí, perquè de práctichs no'n som ni és fàcil que'n siguem may.

¿Fins quan?

La Cambra de Comers d'Oviedo ha enviat una circular a totas las d'Espanya demanant la seva opinió sobre la conveniencia de dirigir-se a las Corts interessantas que no perdin lo temps en discussions politicas y que s'ocupin en cosas prácticas y d'interès pera'l país.

L'idea dels comerciants asturians no pot ésser més oportuna, puig l'espectacle que está donant lo Congrés és veraderament deplorable.

—Què han fet las Corts fins ara? Discursejar llargament sobre si en Nozaleda deu o no ocupar l'arquebisbat de Valencia; sobre allò dels couplets, de si's pot cridar o no Visca la República; si en Castellano és compatible o no; si en Romero Robledo ha ofès o no a las minorias, etc., etc., cosas totas, com se compendrà, d'una importancia decisiva pera la regeneració d'Espanya.

Lo foment de l'agricultura, la protecció a l'industria y'l desenrotll del comerç.... que los parla un rayo. Y al diputat que com en Russi-

nyol protesti de que's perdi'l temps llastimosament y que no's vulgui fer complis ni envidar en lo joch de la politica d'encrucijada, se li diu mal espanyol, separatista y explotador de l'obrer.

Decididament en Silvela té rahó: això no té adob possible. Y tant no'n té que ja a Vigo ha comensat a publicarse un periòdich en anglès titulat *The Vigo Vigilant*.

—Qu'els hi sembla que deuen vigilar los inglesos?

Festa de la música catalana

L'Orfeo Catalá, desitjant lo desenrotllament vigorós y característich de la música en nostra terra, ha instituit la Festa de la Música Catalana, en quin solemne acte's repartirán los premis als que en sian guanyadors en lo Concurs que tindrà lloch abans de la celebració de dita Festa.

Ab aquest fi l'Orfeo Catalá convocà'l primer concurs, lo qual se regirà pel següent

CARTELL

I. *Premi de 500 pessetas*, ofertes per l'Excm. Ajuntament de Barcelona, que s'adjudicarà a la millor y més important composició pera chor mixte. Lletra a lliure elecció.

II. *Premi de 250 pessetas*, ofertes per l'Excm. Diputació Provincial de Barcelona, que s'adjudicarà a la millor composició pera chor a veus d'home, inspirada en lletra d'esperit catalanesch.

III. *Premi de 250 pessetas*, ofertes per l'Emm. Cardenal Bisbe de Barcelona Dr. D. Salvador Casanyas a la millor composició religiosa en forma de motet, pera chor a veus d'home o chor mixte, tenint en compte en aquest últim cas la tessitura de noys pera las veus blancas. Lletra llatina a lliure elecció.

Aquesta composició deurà reunir las condicions senyaladas pel Sant Pare Pius X en la darrera instrucció «Motu proprio».

IV. *Premi de 250 pessetas*, ofertes per l'«Ateneo Barcelonés», a la millor colecció de melodias originals pera cant y piano.

V. *Premi ofert pel «Centre Excursionista de Catalunya»*, consistent en un *exemplar de la magnífica obra «Chansons populaires des Alpes Françaises»*, de Julien Tiersot, que s'adjudicarà a la més important collecció de cansons populars de Catalunya o dels diversos territoris ahont la nostra llengua és parlada. Aquestas cansons s'entén que's compondran de poesia y tonada y han d'ésser inèditas o variants de las ja publicadas.

VI. *Un objecte decoratiu*, ofert per l'«Unió Catalanista», consistent en lo sagell de dita entitat incrustat en or sobre planxa d'acer, que s'adjudicarà a la millor y més tipica sardana escrita pera còbra empordanesa. La partitura deurà anar acompanyada d'una reducció pera piano.

VII. *Un objecte artístich*, ofert per la «Lliga Regionalista», al millor cant patriòtich pera chor d'homes o mixte.

VIII. *Premi ofert pel soci del Orfeo Doctor D. Friedrich Viñas*, consistent en un *flaviol* y un *tamborino artístich-decoratiu*, a la millor sardana pera chor a veus solas.

IX. *Premi de 150 pesetas*, ofert per la secció choral del Orfeo Catalá a las dugas cansons populars més ben armonizadas pera chor mixte. En cas de que cada una de ditas cansons sia de diferent autor, se partirà'l premi.

Totas las composicions chorals han d'ésser pera veus solas.

La lletra de las composicions, exceptuant la religiosa, deurà ésser catalana, y en igualtat de mèrit musical, se preferirà aquella quina lletra sia millor.

Las composicions, que deurán ésser rigorosament inèditas, s'enviarán al Orfeo Catalá, Plassa de Sant Just, 4, a nom d'en Lluís Millet, y cada una d'ellas portarà un lema. Terme d'admissió, fins per tot lo dia 15 d'Abril.

Pera conèixer als autors premiats, quan se publiqui'l veredict del Jurat, aquest demanarà l'envió d'uns quants compassos de cada composició premiada, a sa elecció, acompanyats del nom y residencia del guanyador del premi.

Las obras no premiadas se retornaràn a sos autors, després de celebrada la Festa de la Música Catalana, mitjansant la presentació del lema y'ls sis primers compassos.

Dintre'l mes de Juny se celebrarà solemnement la Festa de la Música Catalana, en la que's proclamaran los noms dels autors premiats, s'entregaran los premis y l'Orfeo Catalá executarà al menys las composicions

que haurán obtingut los tres primers. L'Orfeo Catalá tindrà'l dret d'executar sempre que vulgui las composicions premiadas.

Lo Jurat estarà compost dels tres següents: *Felip Pedrell, Josep García Robles, Antoni Nicolau, Eudibi Daniel y Lluís Millet*.

Barcelona 1. de Febrer de 1904.—*Joaquim Cabot*, president.—*Antoni Sabatés*, secretari.

Notas d'art

A ca'n Caballé

Si alguna vegada pot experimentar l'impresió d'una cosa acabada devant la contemplació d'una pintura, aquesta será parantse un xich ca'n Caballé a fruit de l'encís que produexen los quadros allí exposats per nostros bons amichs Carbó, Andradre, Folch y Cases, aventatjat de xeble aquest últim del Sr. Andradre. Se tracta d'artistas ja fets y acreditats entre nosaltres, artistas que posseeixen a la vegada sentiment solidíssima base, bon gust y refinada cultura, conviccions y escrupolosa conciencia.

Cada un de sos quadros és per sol una nota d'art, y sens temor ficarnos dins las interioritats agenes se té la convicció de que alguna de sas obras obeeix a una fonda e-moció a una impresió fonamentada sentida. D'altra manera's pot traduir l'original visió de las escenas representadas. Aquell quadret, per exemple, ahont sols s'hi veu una figura plorosa arrablada al llindar d'un cuart, quina porta mitj tancada deix ovint la débil resplandor d'uns ciris que creman, denota no tan sols la suprema habilitat del tècnic, si que també la sinceritat del poeta.

En totas sas telas apareixen autors com veraders mestres que no volen cópiar, sino interpretar; que aixecan a la categoria d'obra d'art que vist per altres no passaria d'ésser una nota trivial. Causa veraderament admiració aquella sinfónica combinació de colors, aquella llum explèndida, aquell ambient, aquella veritat, aquella folgada elegancia de la factura, la felis aliansa entre la franquesa de l'execució y la senzillesa del contingut.

Però lo que més nos ha sorpresos dels quadros exposats a ca'n Caballé són los dos plafons que pera anuar de l'especialitat d'orfebreria religiosa y ornaments d'iglesia a que's dedica la casa, ha pintat nostre company i colaborador Sr. Carbó, qual reputació és prou coneguda entre nosaltres y a fóra de nosaltres. Un y altre impressionan de debò. Se tracta en d'orfebreria religiosa, d'un interior de temple ahont un escolanet col·locat a primer terme balandreja un incensar pera sostindre'l foc que d'ell crema. En lo segon s'hi destaca a primer terme també d'un interior de temple, un faristol cobert per artístich *gramiel* sostenint un hermes missal; a l'esquerra un ciri llensat irogenca claror demunt las planas obertas del llibre.

En eixas dugas obras no sabem admirar més la perfecció en la factura o l'acert de que ha conseguit dominar en *Quiquet* la màgia reproducció dels fenòmens lluminosos.

Lo dibuix és d'extraordinaria mesura, la perspectiva está tractada a pasmos domini, l'execució fogosa y seguríssima, lo color exte en ple pastat, y, sobre tot, s'hi veu un decidit realisme que cridarà fortament l'atenció.

Pera acabar, són las obras de que parlem veraderas notas d'art que quant revelan lo dó de comunicació l'emoció experimentada, expressada ab pinceladas plenas de vigor.

Felicitem als autors dels quadros exposats, aixis com també al Sr. Caballé per sa bona pensada de convertir son salonet de la Rambla en lloch de manifestació de l'art local.

Y fins a un'altra, que no voldria que aquí'ns encallemos.

NOVAS

Lo simpàtic arrendatari de compassos Sr. Guijarro, sembla que té prou ab volguer cobrar las tan elevadíssimas que ha fixat, sino que proposa aburrir a tothom ab pinceladas als que aquí no hi han estat may subjectes.

Poch a poch, y a mida que va passant lo *recort* del mes de Janer, me vá establint trabas y més trabas que si'l deixan fer no sabem anir a parar.

Desde aquesta setmana tenim una innovació que serveix admirablement pera fer perdre temps y dificultar

X. X. X.

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fabrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un diposit, ahont lo clients hi trovaran surtit de tolas las classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aqui. Lo diposit esta instalat en lo **Colmado Pelayo**, Rambla de Canaletas. 9, Barcelona.

las operacions mercantils. Nos referim a uns talonets que expressan lo numero de bultos d'especies concertadas; vi, alcohol, pesca salada, que deu portar cada carro que surt dels molls, de las estacions del port, y en quins talons s'indica lo numero de l'adeudo a que pertanyen.

Pera'ls carros que surten del moll o de l'estació de Barcelona, la cosa es molesta, mes per los de l'estació del Nord se fa insuportable. La surtida es en front del carrer de Castellarnau, y ja sigui ab lo carro, ja altre persona, deu anar a recullir lo talonet corresponent al fielat del Francofi, o sigui a l'extrèm del carrer de Mar.

Lo més grave es que aquestos entrebanchs a que's subjecta al públich pagano, no poden tenir altre objectiu que establir una comprobació, entre empleats de la mateixa arrendataria, que segurament deu tenir poca confiança en lo personal que té als molls de las estacions quan busca lo control en los felats.

De manera que las culpás o las desconfiansas en lo personal, las han de pagar los introductors, als que's subjecta a una pérdida de tarifas y pasos por demés molesta.

Això no pot ésser. Lo dels tals talonets no pot seguir; si a las estacions no'n té prou l'arrendatari ab un dependent que n'hi posi dos, quatre, vinticinch; si tanta por té que l'enganyin, fassi acompanyar los carros per un dependent o per un esquadro de caballeria, mes de cap de las maneres molesti al públich del modo que ho vént.

Vostè, Sr. Guijarro, no vol creure; y malament, molt malament ab lo sistema que segueix; ja a l'arribar aquí va equivocar lo camí; segurament que vostè's creya que ab lo de *estov dispuesto a dar todas las facilidades* y ab aquella tonteria d'establecer *dos mercados semanales* de que, vingués o no a tom, parlava sempre, ja estava tot arreglat, y si no veu d'ésser tolerant y armonisar las cosas, se pensará guanyar un duro y'n perdrà dos, puig aqueix poble es molt diferent de lo que vostè's pensa.

Sembla que definitivament será un fet d'intre breu temps la desaparició de la lletja barraca que serveix desde llarch temps d'estació als ferrocarrils del Nord.

Tirada a terra l'estació quedarán convertits los terrers que aquella ocupa en via pública, embellint notablement l'entrada de la població per la banda del Port.

Res més que alabansas podèm tindre pera una solució tan desitjada, mes cal ara veure com se resolt la dificultat de tancar lo pas a nivell que tindrà allavors molta més amplitud que actualment.

Se fa donchs precis que l'Ajuntament se'n preocupi d'aquest assumpt, pera que després no s'hi hagi de pensar en lo precis moment que's tira a terra l'estació.

Ja que desgraciadament lo pas a nivell no es gaire fácil poguerlo treure, tal vegada a un costat o altre de la plassa d'Olòzaga, podria buscarse la manera de construir un viaducte exclusivament destinat a personas pera creuar la via ab lo qual los perills del pas a nivell serian molt més petits.

Lo viaducte podria ésser ja bé aéreo buscant la manera de que resultés lo més artístich y elegant possible, lo que no ho veyem difícil, puig se tractaria d'una passarella estreta relativament y de poca llargada o bé subterrani, en quin cas sols podria ésser utilitat de dia.

Emetem avuy sols l'idea, pregant a la Comissió d'Obras del Ajuntament que cas de creuerla acertada mani tot seguit que s'estudii pera portarla a cap tan prompte desaparegui l'antiga estació de Reus.

S'están acabant d'edificar las novas casetas dels consums, que foren destruïdas per lo poble lo 18 de Janer últim.

Sembla que la construcció no resulta massa resistent y l'opinió general es que tindrán poca durada.

Ha sigut ben rebuda la projectada rebaixa arancelaria de las farinas y blats estrangers, mentres unas y altres tingan cotizacions tant altas com avuy en dia, que haurian obligat als forners a una nova puja del preu del pá.

L'alt preu de la majoria d'articles de primera necessitat fa indispensable per part del Govern midas semblants a las presas pera'ls blats y farinas, y si com s'anuncia, a conseqüencia de la guerra rus-japonesa s'iniciés una forta exportació de bous y la consegüent puja del preu de la carn, seria oportú demanar la prohibició temporal de tota exportació de bestiar, a fi de tindre aquest pera l'assortiment del mercat nacional.

Sembla que per fi'l govern nos donará ocasió de felicitarlo per haver fet quelcom de bo en benefici del comer.

Se tracta de la supressió de l'impost de transports, a l'exportació, dels articles ví y oli, lo que venia cobrant-se desde l'implantació d'aquell impost, a rahó de 2 pesetas la tonelada, per l'Ajuana y 1 per Obras del Port, pel ví y 2'50 y 1'25 respectivament per l'oli.

Ab aital rebaixa permetrá vingan a nostre port moltes mercancias que anavan al de Barcelona pel motiu que allí no's cobrava la part corresponent a Obras de Port.

Si la supressió de l'esmentat impost es un fet, com se desprèn de la gassetta, felicitem al Sr. Maura y a son govern, desitjant que sovintegin fets com aquest.

Veurem si'ls altres projectes rebaijant los drets del blat y pujant los de las pansas són també mereixedors de lloansa, y un cop los hagim estudiad emetrem la nostra modesta opinió.

En la darrera sessió de l'Ajuntament, a l'ésser llegida una comunicació del Consistori dels Jochs Florals, pregant s'indiqués lo tema pera'l premi que s'hi ha enviat, un regidor proposá s'otorgués al poeta que mellor cantés *las miserias de Tarragona*.

Ignorém lo concepte que l'esmentat regidor deu tindre de la serietat de la Corporació municipal, quan se permet bromas d'un género fins ara desconegut en aquella casa. De totes maneres, caldrá ferli entendre que una de las primeras *miserias* que sofreix Tarragona, es la de veure ocupats los cárrechs que haurian d'ésser més honorables, per gent que demostren no estar en condicions d'exercirlos.

Són molt concorregudas las funcions que tots los dilluns se fan en la iglesia de Nazareth. Hi predica l'eloqüent orador sagrat Rvnd. Celestí Sanguis, quins sermons són molt celebrats per la concurrència nombrosa que hi fa cap.

Per las noticias que tenim, la professó d'enguany será molt llúida, puig a més de la jove confraria de l'Ecce-Homo, hi assistirá també la novíssima societat de joves aspirants de la Congregació de la Sanch encarregada de treure lo misteri de l'Assotament.

Molt felicitem a la Junta de l'Illustre Congregació y especialment al seu prefecte Doctor Ayala.

En l'Iglesia de Nazareth ahont té son domicili l'Illustre Congregació abans esmentada, s'han enllestit unas obras interiors que permetten retirar en lloch adequat las cadiras que abans s'havian de tindre apiladas, fent nosa per tot arreu.

Tenim entès que aquests treballs no serán los últims, sino que molt aviat se'n comensarán de nou a l'objecte de construir unas tribunas, hermozejant aixis aquella iglesia ja de si bufona y simpática.

Llástima que'ls medis pecuniaris no igualin als desitjos que mostran tindre la Junta y son prefecte, a fi de poguer arreglar las fatxadas que verament están que no hi ha per ahont agafarlas.

Hem rebut atenta invitació pera concorre a las festas que'l Seminari

Pontifici d'aquesta ciutat dedicará a l'Angèlich Dr. Sant Tomás d'Aquino durant los dias 6, 7 y 8 del mes que som.

Héusaquí'l detall de las esmentadas festas:

Día 6.—A las 7 de la tarde solemne cant de completas.

Día 7.—A dos quarts de vuit del matí, Missa de Comunió general, essent celebrant l'Excm. y lltm. senyor Arquebisbe.—A las onze Missa solemne oficiant lo Rvdm. Prefecte d'Estudis M. I. Sr. Dr. D. Joan Corominas. S'executará a gran orquesta la Missa de L. Perossi.—A la tarde a dos quarts de sis, se cantarà'l Santíssim Rosari, motet, seguirá'l panegírich a cárrech del Rvd. P. Ildefons Ruiz, C. M. F., acabant la funció ab un himne al Doctor Angèlich.

Día 8.—Missa solemne a las vuit del matí en sufragi dels finats Confreres del cingul.—A las cinch de la tarde, vetllada literaria-musical al saló d'actes del seminari.

Agrahim de tot cor la deferencia de que hem sigut objecte per part dels Srs. Superiors del Seminari, als qui felicitem tant per l'acert, en la combinació de las festas com pel gust demostrat en la confecció de las invitacions que, estampadas a casa'l nostre amic Sr. Sagrañes, resultan altament artísticas.

Segons llegim en los diaris locals, pel Ministeri d'Obras públicas s'ha dictat una real ordre autorisant la subasta de las obras complementarias dels dichs de Llevant y de Ponent del nostre port, segons lo projecte de l'enginyer Sr. Maese, que segueix lo plan del Sr. Elio, lleugerament modificat.

Ditas obras importarán uns dos milions trescentas mil pessetas, y es de desitjar se comensin aviat pera auxili de nostra desvalguda classe obrera.

Continúa activísima l'exportació d'oli per nostre port. Per cert que aquest extraordinari moviment dona lloch a moltes queixas per lo dolent servey que presta la Companyia de ferro-carrils del Nord, puig las expedicions de Tortosa no acaban may d'arribar, ocasionant aquestos retarts serios perjudicis als exportadors.

Aquest matí, a las onze, tindrà lloch al saló d'actes de l'Institut de segona ensenyansa d'aquesta ciutat una reunió a l'objecte de constituir lo Claustre o Junta de «l'Extensió Universitaria» que's tracta d'establir en aquest Institut y sa demarcació escolar.

La setmana passada hem disfrutat d'una temperatura fredíssima. Dimecres poguerem veure las montanyas veinas enterament cubertas de neu. També a Tarragona nevá ab relativa abundancia, mes caigué la neu barrejada ab aigua no arribá a posarse.

Contra lo que era d'esperar, lo temps s'ha abonansat molt, evitantse aixis los perjudicis que's temian als arbres fruters.

En atent B. L. M. se'ns participa que ha quedat constituït en aquesta ciutat, carrer d'August, 21, entressol, un nou Centre jurídic, administratiu y económic, a cárrech dels Srs. Vicents, Alonso y C.^a

Remerciem los oferiments que ab aital motiu se'ns fan.

Orfebreria religiosa y ornamentals d'Iglesia—J. CABALLÉ GONYENECHÉ.

Pera'ls dias 19 y 20 del mes que som, nostres amichs de Montblanch han organísat espléndidas festas, ab motiu de visitar aquella vila'l celebrat «Orfeó Canigó», de Barcelona.

Reina gran entusiasme en tota la Conca de Barbará, quins pobles se proposan assistir en massa als concerts de l'esmentat «Orfeó» que pot considerarse'l segón de Catalunya.

Sobressadas de Mallorca, Sixto Vilalba, San Miquel, 17.

Cumplint l'accort de la junta general, que's prengué per unanimitat, ha quedat establerta a l'Ateneu la cátedra de Llengua catalana a cárrech de nostre estimadíssim amic en Pere Lloret.

La classe's dona cada dimars y divendres a dos quarts de deu de la nit en la «Secció Excursionista», haventhi assistit fins ara nombrosa concurrència.

Han sigut administrats los Sants Sacraments al senyor pare de nostre distingit amic lo Dr. D. Jaume Valls, Pbre.

Celebrarem que Deu Nostre Senyor concedeixi una mellora al malalt.

La Companyia que actua a l'Ateneu reb cada dia novas mostras de l'agradó ab que'l públich acudeix a presenciar los treballs, guanyantse merescudíssims aplaudiments tant los aficionats com los artistes que prenen part en las funcions.

Pera aquesta tarde hi ha anunciada l'hermosa comedia en dos actes «La condessa X» la pessa «Por Seductor» y la sarsuela «El Sr. Joaquin». A la nit se posarán en escena las aplaudidas sarsuelas «La hija del barba» (dos actes) y «Los granujas» (un acte).

Augurém dos plens a vessar.

Neurastenias. — Neurosteógeno Sagrañes.

Avuy celebrará sessió extraordinaria l'Ajuntament pera la classificació y declaració de soldats de l'actual reemplaç.

Convalecencias. — Ovi Lecitina Giol.

Cansat de probar específichs sense cap resultat, l'únic que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, es lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

Revista de Revistas

Universitat Catalana.—*Revista Mensual d'Educató Nacional, orga de las entitats escolars y docents catalanas.*—Tant o més ben presentada que en la seva primera época, reapareix aquesta simpática publicació catalana, ab propòsits molt interessants y falaguers, com diu en lo primer article, y es de creure y esperar que'l cumplirá lo *consell de redacció* que s'ha constituït.

Lo nostre objecte no es altre que anunciarla als nostres llegidors, saludarla coratjosament y... (perquè'ns sentim interessats a favor de l'*Universitat Catalana*, revista que podria y deuria obrar molt y bé) ferli avinent una observació.

Hi hem llegit entre las *Novas y Notas*, l'anada de Mossèn Alcover a Barcelona y la presentació que hi feu del *glosador* mallorquí, y... la veritat nos ha caigut l'ànima als peus al veure que una revista com aquesta, de si tan seriosa com hauria d'ésser, tracta tant a lo ridícul a n'aquells personatges de vera estima dintre'l camp de nostras llettras patrias.

Es aquesta una d'aquellas cosas que no sabem com esplicárnosla, perquè per una part sembla que'l director de l'*Universitat Catalana*, nostre país en Cebriá Montoliu, no havia de permetrer l'estampació de aquella *asquerosa* gazetilla, puig no creyem que se'n fes solidari; y per altra tampoch sabem en quin ram de literatura, en quina escola perteneix aquella manera d'escriure aitals *novas*, burlantse descaradament de las personas y no d'un pipiolis, com se diu, sino de verdaders genis, respectables com lo qui més ho sia y respectats per tothom. Si ab això's volgués donar un giro a la literatura catalana, usant unas formas y maneres que ni fan pel nostre carácter nacional, ni may ha sancionat cap dret, diriam als estimats companys d'aquella redacció, que's retirassin pera no caure en lo ridícul y en més grossos compromisos.

A més de que, tampoch es aquesta la manera d'*educar* ni *resenyar*.

Llegeixin sino l'article *Propòsit* que vé a ésser lo programa de la revista, y aquella serietat y l'atreuiment de la *gazetilla*, se troban en lo punt més alt de lo ridícul y xavacá.

Nos dol, nos sab greu censurar aixis, ja desde'l primer número, a la simpática *Universitat Catalana*, però nos hi sentim moguts per justicia dels ofesos y per amor dels que ofenen, aixis com també perquè'l públich, de qui, com clarament diu, espera protecció y vida, fóra molt just que'ls hi fés l'orni, si l'esmena no vingués y a corre-cuita. Anant pels bons viarans y fentse'ls vers representants de la cultura y educació, es com los hi donem la nostra encaixada.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

LA ACTIVA

Survey diari d'encárrechs de Tarragona a Barcelona y viceversa

DE

BOXÓ Y FORCADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinata) y carrer de la Nau, 9, fuster. **A Barcelona:** Portaferrisa, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Cervesa

de primera calitat, se serveix a preus reduhuts en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de tolas classes, marcas de primera y preus económichs.

Ibarra y C.^a de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 10 de Mars lo vapor **Cabo Palos**, son capitá D. Francisco Aramburo, admetent cárrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegació

Linia regular de grans y rápits vapors

ENTRE

Espanya, França e Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Alceira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Deña

Sortidas fixas y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana escala quinzenal a **Liorna**.

Pera **Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Viatjes extraordinaris a **Marsella y Niza**.

S'admet passatge y cárrega a nolits reduhuts. S'admet cárrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: **D. Román Musolas**

Carrer d'Apodaca, 33-Tarragona.—Teléfono, núm. 34

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antiséptichs, anti-catarrals y anti-asimáticos que's desprenen mentres van desfente per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, FONGUERIA, ABCESSOS PULMONARS**, etc., etc.

Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

L'ESPERANSA

Companya anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	Don Joseph Ciurana y Cabré
Vis-president.....	Don Pere Company y Molins
Administrador general.....	Don Bonifaci López Muñoz
Idem idem suplent.....	Don Pere Rius y Fàbregas
Vocals.....	Don Joan Rovira y Palau
	Don Vicens Piera y Brils
	Don Joseph M. ^a Lorjurt y Barbany
	Don Felip Durán y Piqué
	Don Vicens Aldrofeu y Prats
Gerent.....	Don Edelmir Borrás y Lozano
Secretari general.....	Don August Vidal y Parera
Inspector general.....	Don Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la provincia de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS d'Arts Sumptuarias

DE **FÉLIX RIBAS**

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Única que conté'l 80 pèr 100 d'oli de fetje de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de cals y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacèutichs de Barcelona, mitjant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtichs de Farmacia de Madrid y Codina Langlin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenrotlló físich, creixensa d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas debils; pera las enfermetats consuntives, convalescència, diabetis, tos, catarros, tísis, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major, 14

ACADEMIA CABRÉ
DIBUIX-PINTURA
ART DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim ho, que resisteix tota proba al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropòsit per regalós, causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

DE **SADURNI GINESTA**

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existència a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de **Literatura, Ciencia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanales o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de *L'Avenç* y a la *Il·lustració Catalana*
Il·lustración Artística, *La Moda Elegante ilustrada*,
Album Salon, *Salon de la Moda*
Il·lustración Española y Americana, *La Última Moda*.
 y a tota classe de *Il·lustracions*, *Periòdichs* y *Revistas* francesas, inglesas y alemanas.

La Confiansa

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

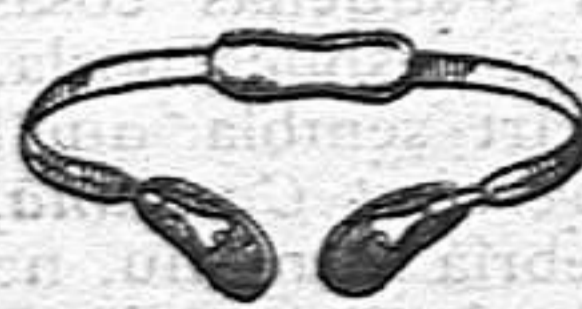
TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

A. PONS ICART

ST. AGUSTI, NÚM. 21. PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.
 Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.
 Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.
 Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Gran fabrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENÇATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo brager Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trençaduras.

Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trençaduras congènitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los senyors meijes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduïts.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisat, elaborant los completos especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.
 Despulas, tercerilla, etc., grans llegums, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.
 Fora..... 1'50 »
 Extranjer..... 2'00 »
 Número d'avuy..... 0'10 »

Anuncis a preus reduïts

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa trobará l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mellor marca

TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals

TARRAGONA

erveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Febrer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 6 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 10 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Mannuel Calvo**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Montserrat**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanta y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 27 de Febrer sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas lo vapor **Isla de Luzon**, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapor y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental de Africa de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Mars sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **E. Maria Cristina**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Pó.—Lo dia 25 de Mars sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Pó, ab escalas a Casablanca, Mazagán y alues ports de la costa Occidental d'África y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dillúns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes. Pera més informes dirigir-se a son agent **D. EMILI BORRÁS**.

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la folla tendre, fresca y esollida del taronger agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta. A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus. A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demana AIGUA NAF SERRA

GIOLI
L'HECITTINA
DE VENDA
 Lo mellor reconstituyent era combatre ab éxit totas las malalties nerviosas.
 en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, BARCELONA